

Poul Nyrup Rasmussens tale ved Socialdemokratiets årsmøde

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Partiformand for
Socialdemokratiet

Dato

2. september 1995

Sted

Silkeborg

1. Jeg husker det, som var det i går.

Datoen er den 25. januar - året 1993. Uret nærmer sig midnat -endelig alene.
Der er stille - næsten helt stille. Efter al hurlumhejet.

Sikken en uge - sikken en dag.

Regeringen er klar. Regeringsprogrammet er klart. Det er 10 år siden - der er knapt to til næste valg.

Og tankerne flyver.

Hvor lang tid er to år? Hvad kan man nå på 24 måneder? - I politik?

Problemerne er kolossale i Danmark den aften:

- Et Danmark i stagnation

- Arbejdsløsheden har bidt sig fast og er steget konstant gennem 7 år.

- Ventetider, nedslidte sygehuse, unge mennesker uden uddannelse, ældre ensomme. Det er ikke godt.

- Miljøet er ikke, hvad det har været.

- Statens gæld tårner sig op.

Og værst af alt: Den stærkeste drivkraft - folks egen - er slidt. Mismod og passivitet: "Vi kan jo alligevel ikke gøre noget ved det".

Men - der er også et helt andet billede på nethinden. Det står der klart, lynhurtigt. De unge DSU'ere foran Amalienborg - og alle de mange, mange mennesker. Socialdemokrater. Lykønskninger og håb. Glade ansigter, forventninger. Store forventninger!

Og pludselig mærker jeg det. Energien igen. Varmen. Glæden ved at komme i gang. Trygheden. Forvisningen. Sikkerheden. Tvivlen jages væk.

Du er ikke alene - ser alle dem, der bærer Socialdemokratiet. De er der jo allesammen. Vi er klar.

Nu skal vi vise dem. En ny tid - en ny dagsorden. Med VKZ i opposition - herligt. Nu skal vi vise, hvad vi duer til.

Det eneste vi lånte af Schlüter var arbejdstøjet.

2. Det er 2 år og 8 måneder siden nu.

Danmark er kommet i gang igen! Vi vidste, hvad vi ville. Målene var klare. Vi vidste, det var hårdt arbejde. Og det blev gjort. Men vi står kun ved begyndelsen.

Arbejdsløshedskurven er knækket. Beskæftigelsen er sat op i rekordtempo. 70.000 nye arbejdspladser - historisk set rekord på blot det seneste år. Men vi skal videre.

En aktiv miljøpolitik med handling bag ordene og en klar langsigtet strategi.

Økonomien er sund over hele linjen. Kursen er sat, og den holder.

I sandhed resultater der tæller.

Vi er i gang med at skabe de resultater, der betyder, at folk i Danmark er begyndt at tro på fremtiden igen. Det er vores bedste resultat.

Slut med at blive jaget rundt i manegen af nationale og internationale

spekulanter, som Sverige på så tragisk vis er udsat for.

Slut med stigende arbejdsløshed og stagnerende virksomheder. Slut med handlingslammelse og tvivl.

Vi har klaret den første etape. Vi har givet Danmark en ny start - vi er nået til et vendepunkt. Lige præcis nu må vi ikke ryste på hånden.

Og nu skal vi videre. Hvordan ser det politiske landskab egentlig ud lige nu, før vi starter på anden etape?

VKZ forsøger at tiltrække sig opmærksomheden - efter 2 år og 8 måneders lediggang - det er ikke nemt. Det lyser ud af dem. Det er muligt, de kan skabe overskrifter i aviserne - de står vel nærmest i kø. Men hvad kan de ellers - udover at skabe dårlig stemning hos dem selv?

Husker i 1993? :” Pengene fosser ud af statskassen. Socialdemokratiet er kommet til regeringsmagten i døglsmål uden at spørge vælgerne!”

Husker i Venstres propaganda under valgkampen i ’94:”Økonomien er en sæbeboble, der venter vælgerne en kæmperegning efter valget. Og husker i VKZs enkeltsager og personjagt.

Himmerlandsbanken – og hvad kom der ud af det – udover jagten på Ole Stavad? Ingenting! Man kunne ikke engang tage sig sammen til at erkende det. Det havde klædt at dem at sige undskyld!

Og nu har de så fundet en ny sag – Thule-sagen – indtil i går. ” Vi har været for lang tid om at offentliggøre H.C. Hansen brev” sige man. Men sandheden er, at den første Schluter regering i april 1983 rent faktisk vidste, at der fandt overflyvninger sted i hele perioden frem til 1968.

Hvorfor undersøgte den daværende regering i 1983 ikke denne sag til bunds. Det ville være naturligt, når man opdager, at Folketinget er fortalt et – mens praksis har været en anden.

Hvis man havde undersøgt sagen til bunds, ville man have fundet H.C. Hansens brev allerede i 1983.

Sandheden er, at denne regering med socialdemokratiet i sidsen har lagt H.C. Hansens brev åbent frem. Denne regering har sikret at både folketing, presse og offentlighed får et korrekt og dækkende billede af sagen. Derfor har vi sat en forskningsundersøgelse i gang, så historien kan skrive om og skrives rigtigt.

Er det ikke ynkeligt. Dansk politik anno 1995 skal – hvis det står til VKZ – handle om 40 år gammel historie.

Sandheden er jo at V, K og Z har tabt humøret, de tabte humøret da de tabte regeringsmagten. Men det behøver jo ikke gå ud over os andre og samfundet. Det er jo nok ikke andet at gøre end at lade dem snakke – om enkeltsager og personer – vi lader os ikke distrahere. Samfundet heller ikke. Folk slet ikke. Vi socialdemokrater skal videre mod nye resultater.

Her står de – Her står vi.

Og vi rejser os trodsigt i vrimlen.

Oskar Hansen – et mennesker der så så meget og gav glæderne videre i sine smukke digte.

Til os alle sammen.

Jamen , han var jo arbejderdigter – og der er ikke så mange arbejdere tilbage, som der har været. Flere nye stillinger og betegnelser på menneskers job.

Det har fået nogen til at mene - og andre til at håbe - at så må Socialdemokratiet også være på nedtur. Men de tager fejl.

Socialdemokratiets værdier lever. De er lyslevende. Og vi vil bruge værdierne til at præge samfundet - også i det 21. århundrede.

Der er et eneste budskab, der overdøver alt: Det er her, det sker. Vi lever i bedste velgående. Vi har nemlig en ide, som ikke kan slås ihjel.

Skal vi ikke sende dette klare budskab til hele Danmark fra Socialdemokratiets årsmøde.

Socialdemokratiet er velfærdssamfundets bygmester - det var vore ideer, der lagde grunden. Vi fik velfærdssamfundet, fordi vi ville.

De værdier, den iderigdom og den viljestyrke er drivkraften, også når vi skal forny og udvikle - både Socialdemokratiet og velfærdssamfundet.

Det afgørende er, at vi som mennesker erkender, at vi har et ansvar, som strækker sig ud over os selv. At vore drømme og behov ikke bare omfatter vores eget liv, men også vore medmennesker.

At de ældre skal sikres ordentlig omsorg er ikke bare en interesse for de ældre og deres pårørende - det er en fælles interesse og et fælles ansvar.

At børn får en tryk opvækst er ikke bare en interesse for forældrene - det er en fælles interesse og et fælles ansvar.

At forøge beskæftigelsen er ikke bare en interesse for de arbejdsløse - det er en fælles interesse og et fælles ansvar. At gå op - direkte op imod udstødning og udelukkelse af mennesker er ikke bare de udstødtes interesse - det er et fælles anliggende.

Hvorfor skal jeg egentlig gøre noget for andre?

Fordi det er vores pligt som medborgere og medmennesker i et samfund, hvor mennesker fødes med forskellige forudsætninger og muligheder.

Fordi at give mennesker muligheder uanset deres forskellighed, er en del af dette lands værdier.

Retfærdighed og fælles ansvar er nødvendigt i det samfund, som vi vil forme i fremtiden.

Fordi vi alle er afhængige af andre ligesom andre er afhængige af os. Ingen kan leve uden samhørighed og socialt ansvar.

Fordi tryghed og frihed bliver større og bedre for alle i et samfund, hvor ingen efterlades udenfor.

Fordi samfund fandtes længe før vi fandtes og fortsat vil eksistere, når vi er forsvundet.

Fordi vi har pligt til at udvikle det, vi har arvet.

Den tanke, den ide, har overlevet det hele - har overlevet alt i medgang og modgang.

Den tanke, den ide, er basis for det der blev bygget - og basis for det der skal fornys.

3. Herfra, hvor vi står - hvad er det vi vil?

Der står de, her står vi.

Vi fik ikke velfærdssamfundet uden kamp - uden vilje.

Vi får ikke velfærdssamfundet ført helskindet ind i det 21. århundrede - uden vilje.

Vilje til at modstå og sige fra. Vilje til at forny. Men uden at forkaste vor ide og vore værdier.

VKZ nyliberalister er i virkeligheden falsk varebetegnelse. Der er ikke en pind nyt i den liberalisme, der kaldes minimalstaten. Det er den samme gamle sang om et pas-dig-selv-samfund.

at lade være med at sætte sit præg og lede udviklingen. At undlade at deltage i fællesskab.

Pas-dig-selv-samfundet - er i modstrid med den stærke følelse af solidaritet og omsorg for vort velfærdssamfund, som findes hos et stort flertal i det danske samfund. Heldigvis.

Vi vender os imod et menneskesyn, som vil formindske mennesker til økonomiske maskiner. Vort samfund kan ikke bygge på en filosofi, som vil forvandle alle relationer mellem mennesker til køb og salg på et marked.

Svaret på minimalstaten er ikke maksimalstaten. Svaret er den moderne velfærdsstat, baseret på ansvar, rettigheder og pligter.

Jeg bryder mig ikke om forherligelsen af det stærke menneske. Påstanden om, at vi alle kan gå glade og seje gennem livet, og at al menneskelig svaghed er uacceptabel. Det passer ikke. Jeg kan mærke det i mig selv, og jeg ved, at I også kan - modstanden og harmen over den der dyrkning af overmennesker. Hvem har ikke i sit liv været i en situation, hvor man har brug for hjælp. Situationer, hvor man var i krise og måtte vende sig til andre og sige, nu har jeg brug for dig.

Når jeg oplever pas-dig-selv og fanden-tager-de-sidste-holdningen tænker jeg altid på nogle af de skæbner, jeg har mødt, og som vi alle jo alle har mødt:

Unge mennesker, der pludselig bliver syge og umådeligt sårbare. Sindslidende og handicappede. De sårbare sind, hvor gardinerne er rullet for.

Kvinder, der er startet ulykkeligt fra barndommen - incestofre, når det er gået værst til, børnene der bliver tvangsfjernet. Manden, der er skredet. Mennesker, der helt uforskyldt samler på ulykker.

Det er hér, vi skal gøre noget. Det er hér, samfundet og solidariteten skal sikre netværk og bistand.

Vores grundsyn er, at enhver skal kunne klare sig selv - og rustes til det - også i den nye forandringstid. Det er muligt, at mange føler, at man er sig selv nærmest - men man er aldrig sig selv nok.

At få alle med er ikke blot Socialdemokratiets mål - det er en livsbetingelse for et samfund, der er værd at leve i.

Vi tror ikke et øjeblik på, at man bygge samfundet på angst og på usikkerhed. Vi tror, at det må bygges på indflydelse, selvstændiggørelse, ansvar og tryghed. Det er derfor Danmark på mange måder er et godt samfund at leve i - et samfund, der kan blive bedre for flere. Vi er i gang med at forny vor socialpolitik og vor arbejdsmarkedspolitik. Men det betyder ikke, at vi skal opgive velfærdssamfundet og dets bærende ideer - tværtimod.

Det må aldrig blive tegnebogen og dens størrelse, der bestemmer adgang til sygehuse og uddannelse. Ingen ville jo acceptere, at vore domstole dømmes efter lønsomhedsprincippet.

Frihed bygger på fælles ansvar - ikke på indkomster.

I den ny tid på vej ind i det 21. århundrede vil udviklingen stille nye krav til de enkelte mennesker. At forbedre sine kundskaber, at møde forandringer og prøve nyt. Et samfund uden grænser, der indebærer muligheder for de stærke og de dygtige. Dem har vi brug for. Men det indebærer også risiko for, at nogen - mange - efterlades udenfor. Det stiller krav om solidaritet og ansvar. Det kræver socialdemokratisk politik.

Det kræver et velfærdssamfund, baseret på rettigheder og pligter. Diskuterer vi for meget i partiet?

Bøjer vi af overfor de borgerlige, når vi debatterer?

Jeg kan godt se, at det er lidt fremmed for dem. Lad os sige det højt: Man bliver ikke svag af debat, af at lytte til hinanden, af at diskutere. Man bliver klogere og dermed stærk.

Det er muligt, at Venstre kan drives som et enmandsparti - sådan er det ikke hos os.

Det er muligt, at de konservative kun kender til kæft, trit og retning - sådan er det ikke hos os.

Det er muligt - nej det er i grunden en almindelig hverdagsbegivenhed - at Fremskridtspartiet går op i limningen af den ene magtkamp efter den anden. Sådan er det ikke hos os.

Vi insisterer på at have ret til forskellige synspunkter. Vi insisterer på, at der er ny debatkultur i Socialdemokratiet - hvor der er åbenhed, hvor der lyttes, hvor der argumenteres. Det kan være besværligt, men det er helt nødvendigt. Vi skal vænne os til den levende, glødende debat.

For vi er jo ikke noget aktieselskab med kølige analyser på de seneste børskurser

og kolde tal.

Vi er aktive i Socialdemokratiet med hele vores engagement. Med følelser, med hjertet, med glød, med alt det vi tror på og vil kæmpe for. Derfor er debatten så livlig og stærk.

Til forskel fra så mange andre partier er vi de tusinde aktive tillidsfolks parti - i en partiorganisation, der garanterer for, at vi ikke kan væltes omkuld. Garantien for at enkeltsager aldrig får lov at dominere helheden. Garantien for, at vore socialdemokratiske holdninger altid har gennemslagskraft - og at vi ikke bøjer os som siv i vinden.

Derfor er debatten om Socialdemokratiets fornyelse egentlig ligetil: Ingen gennemslagskraft i visionær socialdemokratisk politik uden en stærk partiorganisation. Og omvendt: Intet levende parti uden stærke politiske visioner. Det er to sider af samme sag, og selve grundstyrken i Socialdemokratiet.

Derfor er det at vi diskuterer, og flere skal ind og være med.

Vi skal samle på gløder - det har mennesker jo gjort siden deres oprindelse. Men i vort parti har det en særlig klang.

At samle på gløder - at ville et samfundsliv formet af klare holdninger og visioner, hvor alle mennesker er med - kan udfylde deres liv aktivt og godt - og deltage i de livgivende politiske debatter om fremtiden.

Nu er Danmark kommet i gang igen. Nu har vi en enestående chance for at gøre alt det nye, vi gerne vil. Men gøre det klogt - gøre det skridtvis - gøre det sådan, at den sunde økonomi, vi har fået skabt, og den stabile kurs, der er lagt, ikke sættes over styr.

For så er vi tilbage i de gamle krisetilstande - så ved vi, hvem der betaler prisen.

Vi har alle kort på hånden - vi vil samle Danmark og befolkningen om fem afgørende opgaver i de næste tre år.

Det arbejdende Danmark - hvor mennesker uden arbejde kommer meget

tidligere og hurtigere i gang end nu.

Det lærende Danmark - hvor mennesker dygtiggøres, så de nye job kan besættes af ledige mennesker.

Det grønne Danmark, hvor natur og miljø behandles som grundlaget for vor velstand.

Det forebyggende Danmark, hvor flere får mulighed for at tage ansvar for mere.

Det åbne Danmark -, hvor vi er med til at forme en europæisk og global udvikling.

4. Det arbejdende Danmark.

Da vi startede for 2 år og 8 måneder siden satte vi os for, at tvinge arbejdsløsheden ned og beskæftigelsen op.

Det lykkedes - men vi skal videre.

Og vi skal videre på den strategi, der bygger på en fortsat stærk økonomi.

Regeringen har for få dage siden fremlagt sin fem-punktsplan: "Hurtigere i gang" hedder den.

Det er uacceptabelt, at ledige mennesker i dag skal gå så længe, før de får mulighed for at komme i gang igen.

Vi har sat os for, at vi inden næste valgdag - om tre år - har skabt helt nye muligheder for, at de langtidsledige langt tidligere kommer i gang med job og uddannelse. Det er nu engang nemmere at få arbejde, hvis man har arbejde.

Det er vores politik at dygtiggøre mennesker til en ordentlig løn på arbejdsmarkedet - i modsætning til VKZ, der vil sætte mindstelønnen ned.

Der skal ikke gå op til fire år, før et menneske uden arbejde får et tilbud, der bygger på rettigheder og pligter. Der bør højst gå to år.

Der skal skabes nye jobpuljer - i kvalitet og med muligheder - der er så meget arbejde, der kan gøres. Nye jobpuljer på omsorg, for ældre og nye jobpuljer, der kan være med til at skabe et bedre grønt Danmark.

Vi har sat os for, at de unge - og ikke mindst de sårbare unge - den trediedel af en ungdomsårgang, der fortsat ikke får en uddannelse - de unge skal ikke gå så længe i lediggang som nu. De skal have et tilbud, de ikke kan sige nej til - allerede efter seks måneder, i stedet for som nu, hvor der kan gå flere år.

Vi skal sikre, at de unge, der er faldet fra, får nye chancer, rettigheder og pligter til uddannelse og dygtiggørelse, til job og til selvværd.

VKZ vil diskutere arbejdsløshedssystem - vi vil diskutere nye beskæftigelsesmuligheder.

VKZ bygger på mistillid til de ledige - vi kommer ikke efter de ledige, men hen til de ledige for at give et tilbud, der sætter i gang, bygger på reelle valgmuligheder - men som også bygger på pligt til at vælge og komme i gang. At stille de rigtige krav er det samme som at sige: Vi regner med dig, vi tror på dig, vi ved, du kan klare det.

Vi mener, det er en skandale, hvis der i fremtiden er mennesker, der henvises til at gå i årevis - op til syv år på dagpenge eller kontanthjælp.

Danmark ikke skal fastholdes som et passivt underfinansieret borgerlønssamfund, hvor alt for mange er udenfor.

Alle de hænder, der kan bruges, skal bruges.

Alle de opgaver, der ikke bliver løst, skal løses.

5. Det lærende Danmark.

Hverken det danske samfund eller verden omkring os er, som det var før. Vi kan ikke længere fortælle vore børn, at de kan forvente at gå i job som 18 eller 21-årige - få løn og arbejde - og trække sig tilbage fra det samme job i 65- eller 62-års alderen.

Vi ved nu, at den gennemsnitlige 18-årige vil skifte arbejde 7-10 gange - mindst - i livet.

Arbejdsløshed i dag er ikke det samme, som det var: Når folk blev arbejdsløse før i tiden, var det fordi, økonomien var i nedtur. Når økonomien gik op igen, så blev de fleste genansat.

I dag er det anderledes. Alting udvikles og forandres i højt tempo. Nye job forudsætter nye kvalifikationer. Det er den udfordring, vi vil løfte.

Derfor skal vi også styrke voksen- og efteruddannelserne for de ikke-uddannede og dem, der aldrig fik chancen til at bygge uddannelse ovenpå folkeskolen.

Regeringen vil arbejde for, at der bliver frit optag på voksen- og efteruddannelsen. Vi vil sørge for, at der bliver uddannelsesmuligheder for alle - beskæftigede som ledige - og at der først og fremmest bliver tænkt på de ikke-uddannede. Så må arbejdsmarkedets parter, fagbevægelsen og arbejdsgiverne påtage sig deres ansvar. Parterne har et stort ansvar for, at mennesker får muligheder for at dygtiggøre sig - med økonomiske muligheder for at gøre det. Parterne bør allerede nu forberede næste overenskomstssituation, så løntillæg til dagpenge kan sikre at økonomien ikke stiller sig i vejen for den enkeltes dygtiggørelse.

Vi ser det som et led i det udviklende arbejde. Vi vil ikke have et samfund, hvor lønmodtagerne blot er vedhæng til maskiner.

Alle på arbejdsmarkedet - også dem, som for tiden er arbejdsløse - skal kunne omstille sig. Vi vil styrke den personlige udvikling og de menneskelige ressourcer - vi vil skabe et helt nyt arbejdsliv med størst mulig livsglæde for den enkelte. Vi ved, at overskud i liv giver overskud til at handle og dygtiggøre sig.

Det stiller krav til arbejdsgiverne. Krav om ansvar for offentlige midler, der anvendes til uddannelse - krav om en ordentlig personale- og uddannelsespolitik. Vort mål er at når samfundet medvirker til at uddanne mennesker - så må virksomhederne medvirke til at ansætte mennesker, når de er uddannede. Ellers svigter man den enkelte - og samfundsøkonomien.

Men det stiller også krav til hver enkelt af os. Vi skal være aktive og tage del i

uddannelsestilbuddene.

6. Det grønne Danmark.

Da vi startede for 2 år og 8 måneder siden, blev der talt om miljøet - men der blev ikke gjort noget for miljøet. Det er ændret nu - vi har alle chancer for at bringe Danmark i front. Danmark skal være Europas og verdens grønne foregangsland, vise vej. Vi er først lige begyndt.

Vi ved jo, at naturen er grundlaget for vor velfærd. Derfor skal vand, luft, jord, dyr og planter beskyttes. Både for vores og vores børns skyld.

Vi skal videre i uddannelse, i forskning, i nye job, i nytænkning i virksomhederne, i personlige ansvar og eftertanke for den natur og det miljø, der skal afleveres i mindst lige så god stand som nu til vore børn og børnebørn.

7. Det forebyggende Danmark

Vi skal ikke alene feje op for 80'ernes forsømmelser - vi skal forebygge nu, og vi har alle chancer for at gøre det. Vi skal lægge en socialdemokratisk linie, der sikrer ikke alene at den, der nu er udenfor, kommer ind i et aktivt liv i selvspekt og selvværd. Vi skal også forhindre, at nye generationer af unge bliver stødt ud.

Vi har ansvar for hinanden.

Vi skal sikre mere skånsomme job for mennesker, der ikke fungerer 100%, men kun 70% eller 60%. Dem er der også brug for.

Derfor skal de sociale kapitler bredes ud. Derfor skal vi vise mod og nytænkning i samarbejde med de fagbevægelsen og virksomhederne - mod til at åbne op - mod til at tage et ansvar - mod til at skabe rum for de mange, der har været udenfor.

Det kræver nytænkning og forhandlinger mellem kommuner og virksomheder og arbejdsgivere, fagbevægelsen og regeringen. Vi er klar.

Men det er ikke blot samfundet - det er ikke blot politikerne og de andre, der

skal klare den opgave. Der er så mange folk i Danmark, der gerne vil være med til at løfte den. Jeg ved det. Jeg hører så ofte: "Bare vi kunne gøre noget".

Vi skal bygge nye sociale og menneskelige netværk op. Vi kendte det jo for år tilbage. Vi skal dyrke netværk igen.

Det bliver en afgørende opgave for os socialdemokrater at sikre nye menneskelige netværk - ikke som erstatning for velfærdssamfundets tilbud, men som supplement - et helt nødvendigt supplement.

De menneskelige netværk er når alt kommer til alt selve bærekraften - den inderste - i et velfungerende velfærdssamfund.

8. Det åbne Danmark - for Europa og Verden

1995 - det er lige langt fra 1989, hvor Berlinmuren faldt - og år 2000 - starten på det nye århundrede - og husk - husk hvordan det var blot to år før murens fald.

I 1987 var der valg i Sydafrika, hvor 3 mio. hvide havde stemmeret - men 31 mio. sorte havde det ikke. Nu er Nelson Mandela Sydafrikas første demokratisk valgte præsident - i et land, der vil bygge sin fremtid på humanisme, ligeværd og demokrati. Vi var blandt de første til at støtte humanismen og ANC - vi er de første og vedholdende til at være der fortsat ved at give vores støtte til at humanismen og det virkelige demokrati sejrer også i det daglige politiske arbejde, hvor de berettigede forventninger i de sorte townships er så stærke og behovene ligeså. - Og den nye regering gør, hvad den kan for at gennemføre fremskridtene i praksis.

I 1987 var Jugoslavien stadig en stat med byer, hvor folk af forskellig etnisk oprindelse levede fredeligt side om side. I dag er det opdelt og sønderslidt af krig og forbrydelser mod menneskerettighederne, som overgår enhver beskrivelse. Danske FN-soldater er der - de skal fortsat være der.

FN - verdenssamfundet har betrådt en ny vej. Valget var uundgåeligt for FN - det var et tvangstræk. Bombardementerne mod de bosniske serbere var afgørende for FNs troværdighed - ikke som krigspart, men som den eneste kraft, der kan presse de stridende parter til forhandingsbordet. FN er gået op imod magtens sprog - med magtens sprog - der var ikke noget andet valg.

Især i den tredje verden lemlæstes børn, kvinder og bønder af de forfærdende personelminer. De udgør en pervers trussel imod civilbefolkningen. Socialdemokratiets linie er klar: Danmark skal arbejde aktivt for et internationalt totalforbud. Det er en sej kamp - fordi disse miner er ligeså menneskeligt ødelæggende og afskyelige som de er billige. Derfor har alt for få lande undladt at tilslutte sig den nuværende konvention. Derfor vil Danmark udnytte alle muligheder for at få vedtaget opstramninger i minekonventionen indtil vi når det totale forbud.

Verden lever fortsat i atombombens skygge.

Der er tidspunkter i historien, hvor en sag rager op over alle andre - det gælder sagen om de franske og kinesiske atomprøvesprængninger. På nethinden brænder billeder fra Hiroshima og Nagasaki. Det er på tide, at vi siger stop. Det er på tide, at vi lærer af menneskers egne fejltagelser.

Holdninger forandrer - også når holdninger koster. Den pris må vi betale. Det har været så umådeligt opmuntrende at se, at folk har sat sig i bevægelse. I en medieverden, hvor det ene spørgsmål afløses af næste dags og er lige så lidt vigtigt som forrige dags, har vi set i protesten overfor Shell imod dumpningen af Brent Spar i havet, i protesterne overfor den nye franske præsidents beslutninger om nye atomprøvesprængninger.

Hvem andre en netop socialdemokrater - os - netop os -bør være de første i spidsen for den folkelige protest. Det gør vi - højt og klart. Det må stoppe nu. Det kan nås endnu i Frankrig. Dette årsmøde insisterer - overfor Frankrigs præsident: Vis nu virkelig statsmandskløgt. Vis at man kan blive klogere. Vis at man kan ændre sin beslutning, når menneskehedens fremtid bringes i spil.

På dette årsmøde - vil socialdemokrater - Danmarks befolkning og jordens befolkning opfordrer præsident Chirac til at standse de planlagte atomprøvesprængninger. Det vil sikre den nyvalgte franske præsident en evig plads i historien som den, der forstod sit ansvar - den der forstod, at en nations storhed aldrig må søges fremmet på bekostning af jordens fremtid. At det forholder sig omvendt.

Europa - endnu en regeringskonference. Ikke som de andre, vi har haft - men en

ny regeringskonference står foran os, som er vigtigere end de fleste.

Fordi den handler om det skrøbelige Europas allervigtigste projekt: Fredens projekt.

Vi socialdemokrater drøfter på dette årsmøde en af de allervigtigste udtalelser i de senere år: Vor vision for Europa.

Vi insisterer på, at regeringskonferencens hovedprojekt må blive at skabe fundamentet for Europas udvidelse mod Øst- og Centraleuropa og de baltiske lande.

Det skylder vi befolkningerne derovre - de skabte selv de demokratiske gennembrud med Berlinmurens fald. Nu må vi give vort bidrag til at fjerne de gamle skillelinjer og undgå at de erstattes af nye økonomiske.

Vi lægger en årsmødeudtalelse frem til debat og beslutning. Den bygger på Socialdemokratiets vision for Europa.

Den bygger på, at Europa har et fundamental ansvar for sig selv og de mange millioner menneskers fremtid. For bedre samarbejde, der kan sikre nye job.

Det er på tide, at vi fjerner de nationale skyklapper og forstår, at når økonomien springer over grænserne, så må politikken springe med. Så må visionen om at beskæftigelsen skal have en langt langt stærkere placering i EU-arbejdet sætte sit afgørende præg på den nye traktat, klare minimumsrettigheder for lønmodtagerne i hele Europa, så der ikke konkurreres på de dårligste arbejdsvilkår. Det sociale kapitel må ind i traktaten.

Europa må vedstå sig sit ansvar for miljøet - som svar på markedsøkonomiens mangel på omsorg. Vi fik startet fornuftigt i Maastricht-traktaten. Vi skal overføre miljømålsætningerne på alle politikområder.

Hensynet til miljøet skal veje tungere end hensynet til det indre marked. Vi skal sikre og kunne bruge vor miljøgaranti aktivt - så vor ambition om det grønne foregangsland Danmark og et bestandigt løft i mindskekrav til beskyttelse af miljøet i hele Europa går hånd i hånd.

Vi skal sikre, at forbrugerne kan føle sig trygge ved det de køber og gå op imod forringelserne i forbrugerbeskyttelsen.

Vi skal vedstå os Europas globale ansvar. Det er uacceptabelt at u-landsbistanden er faldet igennem de senere år, når vi ser på de umådelige behov - ikke mindst i Afrika. Europa skal udstyres med stærkere evne til at løfte den globale solidaritet.

Menneskerettigheder og solidariske principper skal stå stærkere i traktaten og i de nye medlemslandene.

Europa må vedstå sig sit ansvar for at sikre ulykkelige mennesker, der er tvunget til at flygte, en anstændig behandling, og landene må påtage sig en solidarisk byrdefordeling i egen og fælles interesse.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik skal bringes til at fungere bedre. Jugoslavien og andre brændpunkter i verden siger mere end ord.

Danmark ønsker ikke at deltage i en Europa-hær. Det er ikke stedet - det er ikke opgaven. Socialdemokratiets holdning er klar: Danmarks forsvarspolitik bygger fortsat på NATO-medlemskab. Det har vi ment hele tiden - og det mener vi fortsat. Vestunionen må ikke blive en konkurrent til NATO men har vi ikke også - uanset vor fire undtagelser - en interesse i at se Vestunionen udvikle sig til at kunne påtage sig humanitære og fredsbevarende opgaver for FN og OSCE?

Vi har lært meget af Maastricht og befolkningens reaktion. Vi har indset for længst, at Europas samarbejde forudsætter, at befolkningerne er med. Forudsætter, at folk i Danmark og i andre europæiske lande oplever EU som et sted, der som hovedformål har at sikre fremskridt og positiv udvikling i menneskers dagligdag og fremtidsmuligheder.

Større åbenhed - så man kan se og høre argumenter og afstemninger - i EU.

Stregen skal trækkes klart mellem, hvad der bedst løses i EU-samarbejdet og hvad der bør forblive det enkelte lands eget anliggende.

Nu som før er social- og fordelingspolitik - som vi også har bekræftet i Edinburgh-aftalen - et nationalt anliggende.

Færre detaljer, enklere regler. Forenkling - ja. Men forringelser - nej.

Kort sagt: Et demokratisk Europa i bedre balance med sig selv. Det er det befolkningerne ønsker. Det gælder også balancen mellem små og store lande.

Socialdemokratiet fastholder, at alle lande fortsat skal udpege en kommissær. Vi ser ikke nogen grund til at ændre ligevægten mellem landene.

Vi ønsker større parlamentarisk indflydelse og kontrol. Når man har gennemført beslutninger i EU skal de efterleves - sådan er det i Danmark - sådan vil det være i Europa.

Åbenhed hele vejen igennem - op til den danske regerings forhandlingsgrundlag for regeringskonferencen - og efter - bliver en afgørende forudsætning for Socialdemokratiet. Det er afgørende for at folk kan følge med og forstå, at EU ikke blot er "dem nede i Bruxelles", men også en politisk kamp, hvor holdninger brydes, og den ny traktat kommer til verden.

De fire danske forbehold kommer ikke til forhandling på regeringskonferencen. De er jo accepteret af de øvrige lande gennem Edinburgh-aftalen. Kun danskerne selv kan ophæve dem igen gennem en folkeafstemning.

Socialdemokratiets tanker står meget stærkere nu end før. Sveriges, Finlands og Østrigs regeringer har et langt stykke samme grundholdninger som os. Den ny styrkeposition skal bruges - lad os på dette årsmøde skabe det vigtigste danske fundament herfor.

10. Når vi i næste måned starter folketingsåret, skal vi forhandle finansloven for 1996 i hus.

Der er brug for at trække i arbejdstøjet - Socialdemokratiet og regeringen har sat sig klare mål - vi er en mindretalsregering - men vi er ikke en holdningsløs regering. Vi er opsat på at fastholde vores resultater og videreføre dem for 1996. Det skal V og K ikke et sekund være i tvivl om.

Det er vort ufravigelige krav til finanslovsforhandlingerne, siger VK - og indimellem og Z.

Hvis I går til den anden side, så siger vi fra, siger V, K og Z.

Vi - regeringen siger - der er ingen, der har vetoret, når det gælder det næste skridt: Rammen for de mål, vi har sat os for 1996. Vi vil samarbejdet. Det er det, vi bygger på.

Det er kernen i det danske folkestyre.

Men oprigtigt talt: Efterhånden er antallet af ufravigelige krav fra V og K så omfangsrige, at det begynder at blive påfaldende.

En ting står klart: En ordentlig finanslov får vi - og skulle der være en rest af humør tilbage hos VKZ, er jeg nødt til at fjerne den med at sige: Vi truer ikke med at gå af - vi bliver. Der kommer ikke noget valg - der er alt for meget, der skal gøres for de mange tusinde mennesker i Danmark.

Lyt bare VKZ til dette socialdemokratiske årsmødes hovedbudskab lige nu: Der helt ovre i København og hvor I ellers er.

Socialdemokratiet er kommet for at blive - med et regeringsansvar og en stålsat vilje til at forandre og forny på menneskers betingelser.

Vi socialdemokrater kom tilbage til regeringsansvaret, fordi folk var trætte af stilstand.

Fordi folk var trætte af tomme ord og retorik - fordi folk var trætte af de mange uløste problemer, som andre ikke tog fat på.

Vi socialdemokrater kom tilbage, fordi vi så - fordi folk så - at landet gik i den forkerte retning. Og fordi vi ville vende udviklingen.

Det er en ny regering, som står fuldt og helt på det arbejdende Danmarks side.

Vi erstattede en regering, som i årevis modarbejdede fagbevægelsen med en ny socialdemokratisk ledet regering, som samarbejder med fagbevægelsen.

Når penge og management kan bevæge sig på tværs gennem verden på

mikrosekunder, så afhænger vor fremtid mere end noget andet af vor dygtighed.

Vi er på fuld fart ind i det 21. århundrede - ind i verden, som ingen af os helt og fuldt kan forstå eller begribe på forhånd. Men vi socialdemokrater har en vision om, hvordan vi ønsker, den skal være. Det skal blive en verden, hvor de værdier, som I og jeg er vokset op med og tror på, fortsat kan bruges i en ny og spændende tidsalder.

En tid, hvor det fortsat gælder, at vi socialdemokrater i regeringsansvaret sætter mennesker i centrum, hvor folk har tryghed i hjemmene, i familien, på gaden, når man vil dygtiggøre sig, hvis man bliver syg - så mennesker kan blive i stand til at gribe de nye forandringer og få et rigere liv, mere forskelligt og spændende end nogensinde før.

Det er den store udfordring foran os. Det er det store projekt.

Vi skal slippe en ufattelig dansk energi løs - som ikke er set i de 10 år, før vi kom til.

Et velfærdssamfund i det 21. århundrede - skabt af vilje.

Det er det fælles projekt for Socialdemokratiet. Vi er de fleste - de stærkeste - samlet om den mest frugtbare idé af alle.

Vi er gået i gang. Nu skal vi videre. Kom nu.

Tænk på, hvad vi kunne på 2 1/2 år. Hvad kan vi så ikke udrette i de næste 3.

Vi kan skabe et Danmark med en bomstærk økonomi. Et Danmark, hvor også de svage og udsatte - har flere udfoldelsesmuligheder og større valgfrihed end i dag. Et Danmark præget af solidaritet og stærk fællesskab - og ikke mindst båret af en stærk følelse af ansvar også for nuværende og kommende generationers liv og velfærd.

Den tanke kan ingen slå ihjel, fordi den er en del af os selv.

Godt årsmøde.

Kilde

Fra prof. Robert Klemmensens private samling

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-nyrup-rasmussens-tale-ved-socialdemokratiets-aarsmoede-1995>